

Zhrnutie

• Sieť voľnočasových zariadení

V roku 2018 pôsobilo na Slovensku 444 centier voľného času. V najvyššom počte boli zriadené v Prešovskom kraji (106) a v nižšej miere boli zaznamenané v Košickom (84), Žilinskom (79), Banskobystrickom (57), Trnavskom (38), Trenčianskom (33) a v Nitrianskom kraji (28). V Bratislavskom kraji existovalo najmenej, len 19 voľnočasových centier.

Až 313 centier voľného času malo štátneho zriaďovateľa (mesto, obec, samospráva) a 79 CVČ patrilo súkromným inštitúciám. Cirkevný zriaďovateľ vybudoval 52 voľnočasových centier.

Asi štvrtina **štátnych CVČ** bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (81) a približne pätina centier voľného času bola evidovaná v Košickom (58) a v Žilinskom kraji (56). Nižší počet voľnočasových centier mal sídlo v Banskobystrickom (34), Trnavskom (29), Trenčianskom (24) a v Nitrianskom kraji (21), pričom v Bratislavskom kraji vyvíjalo svoju činnosť najmenej, len 10 CVČ.

Súkromné CVČ boli evidované najmä v Banskobystrickom, Košickom (zhodne po 17) a v Žilinskom kraji (15). Výrazne nižší počet týchto voľnočasových centier bol zaznamenaný v Prešovskom (10), Bratislavskom (9) a v Trnavskom kraji (7). V Nitrianskom kraji pôsobili tri centrá voľného času a v Trenčianskom kraji vyvíjalo svoju činnosť iba jedno CVČ patriace súkromnému zriaďovateľovi.

Cirkevné CVČ boli najčastejšie zaznamenané v Prešovskom kraji (15). Nižší počet týchto voľnočasových zariadení bol zistený v Košickom (9), Žilinskom, Trenčianskom (zhodne po 8), Banskobystrickom (6) a v Nitrianskom kraji (4). Najmenej centier voľného času s cirkevným zriaďovateľom malo sídlo v Trnavskom kraji (2). Iba v Bratislavskom kraji ešte stále neexistuje cirkevné CVČ.

Prezentované zistenia ukázali, že **štátne CVČ** mali výraznú prevahu v každom kraji, okrem Bratislavského, kde bol počet štátnych a súkromných voľnočasových centier skoro rovnaký. Štátne CVČ boli najčastejšie zriadené v Prešovskom, Košickom a v Žilinskom kraji. **Súkromné voľnočasové centrá** boli vo vyššom počte zaznamenané v Banskobystrickom, Košickom, Žilinskom a v Prešovskom kraji. **Cirkevné inštitúcie** zriadili svoje CVČ najmä v Prešovskom, Košickom, Žilinskom a v Trenčianskom kraji.

V Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji mali prevahu súkromné voľnočasové centrá, pričom v Trenčianskom, Nitrianskom a v Prešovskom kraji bol zaznamenaný vyšší počet CVČ s cirkevným zriaďovateľom. Štátne, súkromné a cirkevné voľnočasové centrá boli evidované v každom kraji okrem Bratislavského, kde zatiaľ neexistuje žiadne CVČ, ktoré by patrilo cirkvi.

Porovnanie zistení za roky 2017 a 2018 ukázalo, že počet centier voľného času sa **znižil o 1** (2018: 444, 2017: 445). Vyšší počet CVČ bol zaznamenaný iba v Košickom (+2) a v Prešovskom kraji (+1). V Trenčianskom kraji bol počet voľnočasových centier znížený o dve, pričom v Nitrianskom a v Žilinskom kraji bol evidovaný ešte miernejší pokles počtu týchto zariadení (zhodne po -1). V Bratislavskom, Trnavskom a v Banskobystrickom kraji (zhodne 0) sa situácia týkajúca sa počtu CVČ oproti zisteniam z minulého roku nezmenila.

Vo vzťahu k zriaďovateľovi bol zistený mierny pokles počtu súkromných CVČ (-3, 2018: 79, 2017: 82), pričom počet štátnych voľnočasových centier v malej miere stúpol (+2, 2018: 313, 2017: 311). Počet cirkevných CVČ sa za sledované obdobie nezmenil (0, 2018: 52, 2017: 52).

• **Pedagogickí zamestnanci**

V roku 2018 pracovalo v CVČ na Slovensku 5 999 pedagogických zamestnancov, pričom v tejto skupine tvorili väčšinu ženy (3 884, muži: 2 115). Až 4 040 osôb zabezpečovalo činnosť voľnočasových zariadení externe a viac než tretina pracovníkov (1 959) patrila k interným zamestnancom.

Najviac osôb zamestnávali CVČ v Prešovskom (1 488), Košickom (1 440) a v Žilinskom kraji (1 152). Nižší počet zamestnancov zabezpečoval činnosť centier voľného času v Banskobystrickom (695), Trenčianskom (382), Trnavskom (344) a v Nitrianskom kraji (302). V Bratislavskom kraji pracovalo v CVČ len 196 osôb.

Viac než tri štvrtiny pedagogických zamestnancov pôsobili v **štátnych CVČ** (4 708). Už omnoho menej osôb vykonávalo túto činnosť vo voľnočasových centrách, ktoré založil **súkromný** (715) alebo **cirkevný** (576) zriaďovateľ.

Porovnanie zistení za roky 2017 a 2018 potvrdilo **veľmi mierne zvýšenie** (+14, 2018: 5 999, 2017: 5 985) pedagogických zamestnancov. Ich výraznejší nárast vykazovali len CVČ so sídlom v Košickom kraji (+76), pričom miernejšie navýšenie počtu zamestnancov bolo zistené v Nitrianskom kraji (+24). Najväčší pokles počtu pracovníkov bol zistený v Prešovskom (-37) a v Trenčianskom kraji (-29). Miernejšie zníženie počtu osôb pôsobiacich vo voľnočasových centrách bolo zaznamenané aj v Trnavskom (-7), Bratislavskom (-5), Žilinskom (-5) a v Banskobystrickom kraji (-3).

Redukovanie pracovných miest sa vo veľmi malej miere týkalo interných zamestnancov (-1), pričom počet osôb, ktoré v centrách voľného času pracovali na dohodu sa mierne zvýšil (+15).

Znižovanie počtu zamestnancov voľnočasových centier zasiahlo v malej miere mužov (-6), avšak zároveň stúpol počet žien (+20). Vyšší počet pracovníkov bol zistený iba v štátnych voľnočasových centrách (+63). Zníženie počtu pedagogických zamestnancov sa dotklo najmä súkromných (-39) a nižšej miere aj cirkevných CVČ (-10).

• **Pravidelná záujmová činnosť**

V roku 2018 existovalo vo voľnočasových centrách 11 695 záujmových krúžkov. Ich najvyšší počet bol zaregistrovaný v Žilinskom (2 922), Košickom (2 390), Prešovskom (2 156) a v Banskobystrickom kraji (1 267). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zistený v Trenčianskom (840), Trnavskom (795), Nitrianskom (788) a v Bratislavskom kraji (537).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili necelé tri štvrtiny (8 652) útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. Omnoho nižší počet záujmových krúžkov vytvorili pre deti a mládež CVČ patriace **súkromným** (1 969) a **cirkevným** zriaďovateľom (1 074).

Porovnanie zistení za roky 2017 a 2018 ukázalo, že **počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti stúpol o 49** (2018: 11 695, 2017: 11 646). Priemerný počet záujmových krúžkov sa za dané obdobie nezmenil (2017 a 2018: zhodne po 26).

V roku 2018 sa počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zvýšil najmä v Košickom (+121) a v Nitrianskom kraji (+73). Mierny nárast počtu záujmových krúžkov bol evidovaný v Žilinskom (+13) a v Prešovskom kraji (+5). Najvýraznejší pokles počtu útvarov pravidelnej

záujmovej činnosti bol zistený v Banskobystrickom kraji (-66), avšak zníženie počtu záujmových krúžkov bolo zaregistrované aj v Trnavskom (-35), Trenčianskom (-34) a v Bratislavskom kraji (-31).

V roku 2018 bolo zistené zvýšenie počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v štátnych (+9, 2018: 8 652, 2017: 8 643), súkromných (+25, 2018: 1 969, 2017: 1 944) aj v cirkevných CVČ (+15, 2018: 1 074, 2017: 1 059).

Z celkového počtu 11 695 záujmových krúžkov realizovaných v centrách voľného času bola polovica (5 870) vedená **internými zamestnancami**. Tento percentuálny podiel bol prekročený v Bratislavskom (58,47%), Trenčianskom (59,17%), Nitrianskom (61,04%) a v Prešovskom kraji (60,48%). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, než uvádzal celoslovenský priemer, viedli interní zamestnanci v CVČ so sídlom v Trnavskom (45,66%), Žilinskom (39,63%), Banskobystrickom (47,20%) a v Košickom kraji (48,33%).

Celoslovenský percentuálny podiel (50,19%) bol výrazne prekročený v **cirkevných centrách voľného času** (66,48%), pričom v štátnych CVČ (53,50%) bolo zaznamenané ich miernejšie navýšenie. Iba vo voľnočasových centrách patriacich súkromnému zriaďovateľovi (26,76%) bol zistený výrazne nižší podiel útvarov záujmovej činnosti vedených internými zamestnancami než uvádzal celoslovenský priemer. Zo zistených údajov je zrejmé, že v týchto zariadeniach mali vo vedení krúžkov výraznú prevahu externisti.

Najvyšší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol orientovaný na telovýchovu a šport (4 738). Už výrazne nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zameraný na kultúru a umenie (2 526), spoločenské vedy (1 306), výučbu cudzích jazykov (948) a na prírodné vedy (670). Najmenej záujmových krúžkov bolo orientovaných na turistiku a branné športy (429), vedu a techniku (416), informatiku (409), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (155) a na ekologickú výchovu (98).

Porovnanie zistení za roky 2017 a 2018 ukázalo, že ich **počet stúpol o 49** (2018: 11 695, 2017: 11 646). Vyšší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaznamenaný pri záujmových krúžkoch zameraných na spoločenské vedy (+89), prírodné vedy (+45), kultúru a umenie (+44) a vedu a techniku (+24). Najvýraznejšie klesol počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali výučbe cudzích jazykov (-54), telovýchove a športu (-37) a turistike a branným športom (-33). V nižšej miere sa znížil aj počet záujmových krúžkov orientovaných na ekologickú výchovu (-14), informatiku (-9) a prežívanie voľného času rodičov a detí (-6).

Telovýchova a šport boli v **najvyššom počte** rozvíjané v centrách voľného času so sídlom v Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji. Iba v Bratislavskom kraji mali prioritu útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na kultúru a umenie.

V CVČ s pôsobnosťou v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji boli v **najnižšom počte** organizované záujmové krúžky venované ekologickej výchove. Len v Prešovskom a v Košickom kraji boli na okraji záujmu útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí.

- **Členovia útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**

Až 11 695 záujmových krúžkov navštevovalo 176 727 členov. Priemerný počet členov na krúžok bol 15 a vo vyššom počte sa ich zúčastnili chlapci (93 088) než dievčatá (83 639).

Svoje záujmy a koníčky v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti výrazne častejšie rozvíjali deti mladšie ako 15 rokov (140 013) než staršie osoby (36 714).

Najvyšší počet členov uvádzali centrá voľného času so sídlom v Žilinskom (50 396), Prešovskom (35 326) a v Košickom kraji (33 781). Výrazne nižší počet osôb zúčastňujúcich sa na činnosti týchto útvarov bol zistený v Banskobystrickom (18 116), Trenčianskom (11 394), Trnavskom (10 676), Nitrianskom (10 307) a v Bratislavskom kraji (6 731).

Dievčatá najčastejšie navštevovali záujmové krúžky v Žilinskom (20 645), Prešovskom (16 922) a v Košickom kraji (15 795). Výrazne nižší počet členiek útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaznamenaný v Banskobystrickom (9 085), Trenčianskom (6 471), Nitrianskom (5 502), Trnavskom (5 335) a v Bratislavskom kraji (3 884).

Podobná situácia bola zaznamenaná aj u **chlapcov**, ktorí v najvyššej miere absolvovali záujmové krúžky v Žilinskom (29 751), Prešovskom (18 404) a v Košickom kraji (17 986). Omnoho nižší počet chlapcov bol evidovaný v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti v Banskobystrickom (9 031), Trnavskom (5 341), Trenčianskom (4 923), Nitrianskom (4 805) a v Bratislavskom kraji (2 847).

Chlapci mali miernu prevahu v Žilinskom, Košickom a v Prešovskom kraji. V Bratislavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji navštevovali záujmové krúžky častejšie dievčatá. V Trnavskom a v Banskobystrickom kraji bol počet chlapcov a dievčat zapájajúcich sa do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti pomerne vyrovnaný.

Viac než tri štvrtiny členskej základne záujmových krúžkov tvorili deti mladšie ako 15 rokov (140 013) a asi pätina členov bola starších (36 714). **Deti vo veku nižšom ako 15 rokov** patrili k členom útvarov pravidelnej záujmovej činnosti najmä v Žilinskom (34 447) a v Prešovskom kraji (31 124). Osoby mladšie ako 15 rokov navštevovali v nižšom počte záujmové krúžky v CVČ so sídlom v Košickom (25 061), Banskobystrickom (16 072), Trenčianskom (9 999), Nitrianskom (9 342), Trnavskom (8 869) a v Bratislavskom kraji (5 099).

Až necelá polovica členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti **starších ako 15 rokov** pochádzala zo Žilinského kraja (15 949). Omnoho nižší počet osôb z tejto vekovej kategórie bol zaregistrovaný v Košickom (8 720), Prešovskom (4 202), Banskobystrickom (2 044), Trnavskom (1 807), Bratislavskom (1 632), Trenčianskom (1 395) a v Nitrianskom kraji (965).

V rámci celého Slovenska mali v členskej základni výraznú prevahu deti mladšie než 15 rokov. Najvýraznejšie rozdiely boli zaznamenané v Nitrianskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji, pričom lepšia situácia bola evidovaná v Košickom a v Žilinskom kraji.

Najsilnejšiu členskú základňu vytvorili **štátne voľnočasové centrá** (124 671). Omnoho nižší počet osôb navštevoval záujmové krúžky v CVČ so súkromným (35 894) a s cirkevným zriaďovateľom (16 162).

Porovnanie zistení za roky 2017 (174 891) a 2018 (176 727) ukázalo, že **počet členov záujmových krúžkov** vo voľnočasových centrách **stúpol o 1 836 osôb**. Útvary pravidelnej záujmovej činnosti vo vyššom počte navštevovali dievčatá (+2 369, 2018: 83 639, 2017: 81 270), zatiaľ čo počet chlapcov klesol (-533, 2018: 93 088, 2017: 93 621).

Zistená **veková štruktúra** členskej základne ukázala, že redukcia počtu členov záujmových krúžkov sa dotkla najmä osôb starších ako 15 rokov (-959, 2018: 36 714, 2017: 37 673),

pričom v skupine detí mladších než 15 rokov bolo zistené navýšenie počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (+2 795, 2018: 140 013, 2017: 137 218).

Prezentované údaje vo vzťahu k **zriadovateľovi** potvrdili, že výraznejší nárast počtu členov záujmových krúžkov zaznamenali **štátne CVČ** (+2 738, 2018: 124 671, 2017: 121 933). Omnoho miernejší vzostup členskej základne bol zistený vo voľnočasových centrách patriacich **cirkevnému zriadovateľovi** (+132, 2018: 16 162, 2017: 16 030). Pomerne výrazné zníženie počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-1 034, 2018: 35 894, 2017: 36 928) vykazovali v tomto roku **súkromné CVČ**.

Z uvedených údajov vyplynulo, že pozitívne zmeny v členskej základni útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v CVČ sa v roku 2018 dotkli dievčat, osôb mladších ako 15 rokov a členov, ktorí sa venovali rozvoju svojich záujmov v štátnych a v cirkevných voľnočasových centrách. Pokles členskej základne zasiahol chlapcov, osoby staršie ako 15 rokov a členov súkromných CVČ.

Zvýšenie členskej základne záujmových krúžkov je hodnotené veľmi pozitívne, pretože je zrejmé, že centrá voľného času majú svoje opodstatnenie a je potrebné vytvoriť im lepšie finančné a materiálne podmienky než majú v súčasnosti.

Až necelá polovica osôb navštevovala útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na telovýchovu a šport (79 601). Približne pätina (34 172) členskej základne preferovala záujmové krúžky venované kultúre a umeniu a 19 670 členov voľnočasových centier sa zaujímal o spoločenské vedy. Deti a mladí ľudia v omnoho nižšej miere navštevovali krúžky zamerané na výučbu cudzích jazykov (12 007), prírodné vedy (9 587), turistiku, branné športy (7 112), informatiku (5 792) a vedu a techniku (4 649). Najmenej členov mali útvary pravidelnej záujmovej činnosti venované spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (2 633) a ochrane životného prostredia (1 504).

Chlapci výraznejšie preferovali záujmové krúžky zamerané na telovýchovu a šport, zatiaľ čo dievčatá sa viac zaujímali o kultúru a umenie. **Dievčatá** vo vyššom počte navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti venované výučbe cudzích jazykov, spoločenským vedám a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí. Chlapci sa viac zaujímali o vedu a techniku, turistiku a branné športy alebo o informatiku. Obidve skupiny členov v približne rovnakej miere absolvovali záujmové krúžky orientované na prírodné vedy a na ochranu životného prostredia.

Deti mladšie ako 15 rokov častejšie navštevovali záujmové krúžky orientované na kultúru a umenie, výučbu cudzích jazykov, prírodné vedy, vedu a techniku a na informatiku. Osoby **staršie než 15 rokov** sa vo vyššej miere zapojili do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali telovýchove a športu. Obidve skupiny členov v približne rovnakom počte navštevovali záujmové krúžky zamerané na spoločenské vedy, turistiku a branné športy, ekológiu a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí.

Porovnanie zistení za roky 2017 a 2018 ukázalo **zvýšenie počtu členskej základne útvarov pravidelnej záujmovej činnosti o 1 836 osôb** (2018: 176 727, 2017: 174 891).

Najviac **stúpol** počet členov v záujmových krúžkoch zameraných na spoločenské vedy (+1001), kultúru a umenie (+787), telovýchovu a šport (+711) a na prírodné vedy (+538). V nižšej miere sa zvýšil aj počet osôb navštevujúcich útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na turistiku a branné športy a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (zhodne +189). **Zníženie** členskej základne sa najviac dotklo záujmových krúžkov

zameraných na výučbu cudzích jazykov (-1 230). Znížil sa aj počet členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali informatike (-132), vede a technike (-122) alebo ekologickej výchove (-95). Prezentované zistenia ukázali zvýšený záujem detí a mládeže o krúžky zamerané na spoločenské vedy, kultúru a umenie a telovýchovu a šport. Na druhej strane, zníženie členskej základne, vykazovali najmä útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na výučbu cudzích jazykov.

• **Príležitostná záujmová činnosť**

V roku 2018 zorganizovali centrá voľného času spolu 46 442 príležitostných podujatí. Viac než pätinu z nich zabezpečili CVČ v Trenčianskom (10 649), Nitrianskom (10 555) a v Žilinskom kraji (9 348). Výrazne nižší počet občasných podujatí zorganizovali aj voľnočasové centrá s pôsobnosťou v Prešovskom (5 248), Košickom (4 582), Banskobystrickom (3 204), Trnavskom (2 298) a v Bratislavskom kraji (558).

Voľnočasové centrá v Bratislavskom a v Trnavskom kraji zrealizovali **najviac** príležitostných podujatí zameraných na kultúru a umenie, zatiaľ čo v Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji boli najčastejšie organizované občasnú aktivity venované telovýchove a športu. Iba v Prešovskom kraji mali v rámci príležitostných podujatí prioritu spoločenské vedy.

V Bratislavskom, Trnavskom a v Žilinskom kraji boli tieto podujatia v **najnižšom počte** orientované na vedu a techniku. V Trenčianskom, Nitrianskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji bolo najmenej občasných aktivít venovaných informatike, pričom v Košickom kraji bola v tejto skupine podujatí na okraji záujmu ekologická výchova. Okrem toho bolo zistené, že v Bratislavskom kraji žiadne centrum voľného času nezorganizovalo príležitostné podujatie zamerané na informatiku.

Štátne centrá voľného času zorganizovali až 40 996 týchto aktivít. Omnoho nižší počet príležitostných podujatí zabezpečili **súkromné** (1 483) a **cirkevné CVČ** (3963).

Až tri štvrtiny (35 035) občasných aktivít boli určené pre deti mladšie ako 15 rokov a iba 11 407 týchto podujatí sa zameriavalo na staršiu vekovú kategóriu. Najviac príležitostných aktivít určených pre **deti do 15 rokov** zabezpečili pre svojich členov voľnočasové centrá so štátnym zriaďovateľom (30 797, súkromné: 1 069, cirkevné: 3 169). Štátne CVČ (10 199, súkromné: 414, cirkevné: 794) zároveň zorganizovali aj najvyšší počet občasných podujatí určených **pre staršie osoby**.

Z uvedeného je zrejmé, že vo všetkých typoch centier voľného času bola výrazná väčšina príležitostných podujatí venovaná mladším deťom. Najväčšie rozdiely boli evidované v cirkevných a v štátnych CVČ. Vo voľnočasových centrách patriacich súkromnému zriaďovateľovi predstavovali príležitostné činnosti určené pre osoby vo veku vyššom než 15 rokov necelú tretinu týchto podujatí.

Príležitostné podujatia boli najčastejšie zamerané na spoločenské vedy (10 340), telovýchovu a šport (10 197) a na kultúru a umenie (9 282). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol venovaný iným, bližšie neurčeným oblastiam (5 629), spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (4 857), prírodným vedám (1 502), turistike a branným športom (1 122), vede a technike (1 117), výučbe cudzích jazykov (1 059), ekologickej výchove (837) a informatike (500).

Porovnanie zistení za roky 2017 (24 721) a 2018 (46 442) ukázalo, že voľnočasové centrá zrealizovali v roku 2018 až **o 21 721 príležitostných podujatí viac** než v minulom roku. Oproti vlaňajším zisteniam sa výrazne zvýšil nielen počet aktivít určených pre deti

mladšie ako 15 rokov (+15 068, 2018: 35 035, 2017: 19 967), ale stúpol aj počet príležitostných podujatí venovaných osobám starším ako 15 rokov (+6 653, 2018: 11 407, 2017: 4 754).

Výraznejší nárast počtu príležitostných podujatí zaznamenali **štátne CVČ** (+18 807, 2018: 40 996, 2017: 22 189). Omnoho miernejší vzostup počtu týchto aktivít bol zistený vo voľnočasových centrách patriacich cirkevnému (+2 795, 2018: 3 963, 2017: 1 168) a súkromnému zriaďovateľovi (+119, 2018: 1 483, 2017: 1 364).

Porovnanie počtu príležitostných podujatí ukázalo, že sa zvýšil počet aktivít zameraných na všetky sledované oblasti. Najviac **stúpol** počet príležitostných aktivít zameraných na spoločenské vedy (+5 778), kultúru a umenie (+4 126), iné, bližšie neurčené oblasti (+3 920), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+3 549) a na telovýchovu a šport (+3 132). V nižšej miere sa zvýšil aj počet občasných podujatí orientovaných na výučbu cudzích jazykov (+365), vedu a techniku (+344), ekológiu (+318), informatiku (+133), prírodné vedy (+48) a na turistiku a branné športy (+8).

Prezentované zistenia ukázali zvýšený počet príležitostných podujatí zameraných najmä na spoločenské vedy, kultúru a umenie, iné oblasti, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a na telovýchovu a šport. Len minimálne bol navýšený počet príležitostných aktivít orientovaných na turistiku a branné športy, prírodné vedy a informatiku.

• Účastníci príležitostnej záujmovej činnosti

Príležitostných podujatí realizovaných v CVČ sa zúčastnilo až 963 548 osôb. Týmito aktivitami oslovili deti a mládež najmä voľnočasové centrá so sídlom v Žilinskom (167 935), Trenčianskom (165 651), Trnavskom (139 150), Košickom (133 988), Banskobystrickom (129 928) a v Prešovskom kraji (125 206). Najnižší počet účastníkov príležitostných podujatí pochádzal z Nitrianskeho (37 301) a z Bratislavského kraja (34 389).

Príležitostné aktivity oslovili častejšie dievčatá (515 592) než chlapcov (447 956), pričom dievčatá absolvovali tieto aktivity vo vyššom počte v každom kraji. Najvýraznejšie rozdiely vo vzťahu k pohlaviu boli zistené v Nitrianskom, Trnavskom, Bratislavskom, Prešovskom, Trenčianskom a v Žilinskom kraji. Pomerne vyrovnané percentuálne zastúpenie chlapcov a dievčat (účastníkov príležitostných podujatí) bolo zaregistrované v Košickom a v Banskobystrickom kraji.

Príležitostné aktivity absolvovalo až 713 321 detí mladších ako 15 rokov a iba približne štvrtina (250 227) osôb bola staršia. Vo všetkých krajoch mali prioritné zastúpenie deti mladšie ako 15 rokov. Najvýraznejšie rozdiely vo vzťahu k veku účastníkov boli zaznamenané v Žilinskom, Prešovskom, Bratislavskom, Košickom, Banskobystrickom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. Iba v Trnavskom kraji sa príležitostných podujatí zúčastnila viac než tretina osôb starších ako 15 rokov.

V skupine účastníkov príležitostných podujatí mali výraznú prevahu členovia **štátnych** voľnočasových centier (867 560). V **súkromných** (49 881) a v **cirkevných CVČ** (46 107) sa do občasných podujatí zapojil omnoho nižší počet osôb.

Štátne CVČ vykazovali najvyšší počet účastníkov v oboch vekových skupinách. Výraznejšie rozdiely vo vzťahu k veku boli zistené v štátnych a v súkromných centrách voľného času, kde sa do týchto aktivít zapojili necelé tri štvrtiny detí mladších než 15 rokov, pričom cirkevné CVČ zaregistrovali viac ako tretinu účastníkov príležitostných podujatí starších ako 15 rokov.

Účastníkov príležitostných podujatí najviac zaujímali aktivity orientované na telovýchovu, šport (286 312) a na kultúru, umenie (258 900). Už omnoho menej osôb sa zúčastnilo občasných akcií zameraných na spoločenské vedy (122 736), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (86 313) alebo absolvovali iné, bližšie neurčené podujatia (67 835).

Účastníkov príležitostných aktivít v nižšej miere zaujali akcie orientované na prírodné vedy (40 581), turistiku a branné športy (27 896), výučbu cudzích jazykov (26 229), ekologickú výchovu (23379) a na vedu a techniku (16 154). Deti a mládež len v minimálnom počte absolvovali príležitostné aktivity zamerané na informatiku (7 213).

V Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji absolvovali deti a mládež **najčastejšie** príležitostné podujatia orientované na telovýchovu a šport. V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji bol zistený najvyšší počet účastníkov občasných aktivít zameraných na kultúru a umenie.

V Trenčianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji členov voľnočasových centier **najmenej** zaujali príležitostné aktivity venované informatike. V Bratislavskom kraji boli na okraji záujmu občasnú akcie zamerané na ekológiu, v Trnavskom kraji bol zaznamenaný najnižší počet absolventov príležitostných podujatí orientovaných na vedu a techniku. V Nitrianskom kraji sa deti a mládež v najnižšom počte zapojili do aktivít venovaných iným, bližšie neurčených oblastiam.

Porovnanie údajov za roky 2017 a 2018 ukázalo, že od roku 2017 (966 517, 2018: 963 548) sa **počet účastníkov príležitostných podujatí** vo voľnočasových centrách **znížil o 2 969 osôb**. Do aktivít, ktoré sa v CVČ konali nepravidelne, sa v roku 2018 zapojilo omnoho menej chlapcov (-5 998), pričom počet dievčat bol vyšší než vlni (+3 029).

Príležitostných podujatí sa v tomto roku vo výrazne vyššom počte zúčastnili deti mladšie ako 15 rokov (+14 368), zatiaľ čo počet osôb starších než 15 rokov sa znížil (-17 337).

Najvýraznejšie zníženie počtu účastníkov príležitostných podujatí zaznamenali štátne voľnočasové centrá (-13 968), zatiaľ čo v CVČ so súkromným (+5 266) a s cirkevným zriaďovateľom (+5 733) bol zistený vyšší počet účastníkov než vlni.

Prezentované zistenia potvrdili, že v roku 2018 stúpol počet účastníkov príležitostných aktivít najmä u dievčat, osôb mladších než 15 rokov, členov súkromných a cirkevných centier voľného času. Pokles sa dotkol najmä chlapcov, osôb starších než 15 rokov a členov štátnych CVČ.

• **Víkendové podujatia**

Centrá voľného času zrealizovali v roku 2018 až 4 063 podujatí konaných počas sobôt a nedeľ. Asi tretinu z nich zabezpečovali CVČ so sídlom v Žilinskom kraji (1 234). Nižší počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ bol zaznamenaný v Košickom (746), Prešovskom (655), Trenčianskom (497), Banskobystrickom (333) a v Trnavskom kraji (307). Najmenej víkendových aktivít bolo evidovaných vo voľnočasových centrách so sídlom v Nitrianskom (161) a v Bratislavskom kraji (130).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili až 3 532 týchto podujatí, zatiaľ čo CVČ so súkromným (284) a cirkevným zriaďovateľom (247) zorganizovali pre svojich členov omnoho nižší počet víkendových aktivít.

Víkendové podujatia boli najčastejšie zamerané na telovýchovu a šport (1 420) a na kultúru a umenie (1 292). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol orientovaný na spoločenské vedy

(494), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (277), turistiku a branné športy (252), iné, bližšie nešpecifikované oblasti (124), vedu a techniku (82) a na prírodné vedy (70). Najnižší počet víkendových podujatí sa venoval ekológii (35), výučbe cudzích jazykov (12) a informatike (5).

V CVC so sídlom v Trnavskom, Nitrianskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji boli počas sobôt a nedeľ **najčastejšie organizované** aktivity zamerané na rozvoj telovýchovy a športu. V Bratislavskom, Trenčianskom a v Žilinskom kraji bolo najviac víkendových podujatí venovaných kultúre a umeniu.

V Trnavskom, Žilinskom a v Košickom kraji boli víkendové podujatia v **najnižšom počte** zamerané na výučbu cudzích jazykov. V Trenčianskom a v Prešovskom kraji bola na okraji záujmu informatika. V Bratislavskom kraji bolo najmenej podujatí realizovaných počas sobôt a nedeľ orientovaných na prírodné vedy, vedu a techniku a na informatiku. V Nitrianskom kraji bol evidovaný najnižší počet aktivít venovaných prírodným vedám, informatike a iným oblastiam. V Banskobystrickom kraji boli na okraji záujmu víkendové podujatia orientované na rozvoj vedy a techniky a výučbu cudzích jazykov.

Víkendové podujatia zamerané na všetky spomenuté oblasti boli realizované iba v Nitrianskom a v Prešovskom kraji. V Žilinskom a v Košickom kraji sa žiadna aktivita nevenovala informatike. V Bratislavskom kraji neboli vôbec evidované činnosti realizované cez soboty a nedele zamerané na výučbu cudzích jazykov a na ekológiu. V Trnavskom kraji nebolo zorganizované žiadne víkendové podujatie orientované na vedu a techniku a na informatiku, zatiaľ čo v Trenčianskom kraji nevenovali žiadnu pozornosť výučbe cudzích jazykov. V Banskobystrickom kraji nebola v rámci podujatí prebiehajúcich počas sobôt a nedeľ zorganizovaná ani jedna aktivita zameraná na prírodné vedy, ekológiu a na informatiku.

Zistené údaje potvrdili, že v CVC boli najviac preferované víkendové aktivity orientované na telovýchovu a šport, kultúru a umenie, pričom v niektorých krajoch v rámci týchto aktivít nebola vôbec venovaná a pozornosť ekológii, informatike, prírodným vedám, vede a technike a výučbe cudzích jazykov.

Porovnanie údajov za roky 2017 (3 683) a 2018 (4 063) potvrdilo zvýšenie počtu víkendových aktivít realizovaných vo voľnočasových centrách o 380.

Výrazne vyšší počet týchto podujatí bol zaznamenaný v Žilinskom kraji (+441), pričom ich miernejšie navýšenie bolo evidované v Prešovskom (+118) a v Bratislavskom kraji (+26). Najvýraznejšie zníženie počtu víkendových podujatí uvádzali CVC so sídlom v Nitrianskom kraji (-116), zatiaľ čo ich miernejší pokles bol zistený v Banskobystrickom (-42), Trenčianskom (-31) a v Košickom kraji (-16). V Trnavskom kraji (0) sa situácia oproti zisteniam z minulého roku nezmenila.

Najvýraznejšie zvýšenie počtu víkendových podujatí zaznamenali **štátne voľnočasové centrá** (+435) a miernejší vzostup počtu týchto aktivít bol evidovaný v cirkevných CVC (+24). Iba v súkromných centrách voľného času (-78) bol zistený pokles počtu podujatí konaných počas sobôt a nedeľ.

Za sledované obdobie sa výraznejšie **zvýšil** počet víkendových podujatí zameraných na oblasť kultúry, umenia (+406) a spoločenských vied (+141). V malej miere stúpol počet týchto aktivít orientovaných na turistiku a branné športy (+21), ekológiu (+12) a na iné, bližšie neurčené oblasti (+2). **Najvýraznejšie zníženie** počtu víkendových podujatí bolo zaznamenané pri aktivitách zameraných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí

(-73), telovýchovu a šport (-56) a na vedu a techniku (-39). V nižšej miere poklesol aj počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ venovaných prírodným vedám (-20), informatike (-12) a výučbe cudzích jazykov (-2).

- **Účastníci víkendových podujatí**

V roku 2018 sa víkendových podujatí zúčastnilo 184 784 osôb. Viac než pätina účastníkov bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (41 012). Nižší počet osôb, ktoré sa zapojili do týchto aktivít, uvádzali CVČ v Žilinskom (32 138), Košickom (25 579), Prešovskom (25 555), Trnavskom (21 990) a v Banskobystrickom kraji (15 366). Najmenej absolventov víkendových podujatí zaznamenali centrá voľného času sídliace v Nitrianskom (11 873) a v Bratislavskom kraji (11 271).

V **štátnych voľnočasových centrách** sa víkendových podujatí zúčastnilo až 159 896 osôb. CVČ patriace súkromným (13 255) a cirkevným zriaďovateľom (11 633) uvádzali omnoho nižší počet absolventov aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ.

Účastníkov víkendových podujatí najčastejšie oslovili činnosti zamerané na kultúru a umenie (58 196), telovýchovu a šport (42 317) a na spoločné trávenie voľného času rodičov a detí (35446). V nižšom počte sa členovia centier voľného času zúčastnili podujatí venovaných spoločenským vedám (22 069), turistike a branným športom (10 436), iným, bližšie neurčeným oblastiam (7 546), ochrane životného prostredia (3 432), prírodným vedám (2 488) a vede a technike (1 852). Len malý počet osôb absolvoval víkendové aktivity orientované na informatiku (761) a na výučbu cudzích jazykov (241).

V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Prešovskom a v Košickom kraji sa členovia voľnočasových centier **najčastejšie** zúčastnili víkendových podujatí zameraných na kultúru a umenie. V Žilinskom kraji boli najviac preferované aktivity venované telovýchove a športu, pričom v Banskobystrickom kraji boli uprednostnené víkendové podujatia orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí.

V Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji členov CVČ **najmenej** zaujali aktivity konané počas sobôt a nedeľ venované výučbe cudzích jazykov. V Trenčianskom a v Prešovskom kraji sa účastníci v najnižšom počte zapojili do týchto podujatí zameraných na informatiku. V Nitrianskom kraji boli na okraji záujmu aktivity orientované na iné, bližšie neurčené oblasti, zatiaľ čo v Bratislavskom kraji prejavili len minimálny záujem o víkendové podujatia venované prírodným vedám.

Porovnanie počtu účastníkov víkendových podujatí za roky 2017 a 2018 potvrdilo, že v tomto roku absolvovalo tieto aktivity až **o 5 431 osôb viac** než vlni (2018: 184 784, 2017: 179 353). Z analýzy údajov je zrejme, že vyšší počet členov voľnočasových centier, ktorí sa zapojili do víkendových podujatí, bol evidovaný v Žilinskom (+8 393), Prešovskom (+4 841) a v Košickom kraji (+4 067). Miernejšie zvýšenie počtu týchto účastníkov bolo zaregistrované v Bratislavskom (+2 008) a v Trnavskom kraji (+1 281). Najvýraznejší pokles počtu účastníkov víkendových podujatí bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji (-10 161). Ich miernejšie zníženie bolo zistené aj v Trenčianskom (-4 024) a v Banskobystrickom kraji (-974).

- **Letné tábory**

V roku 2018 bolo vo voľnočasových centrách zabezpečených 906 letných táborov. Najvyšší počet zorganizovali v Žilinskom kraji (182). Pomerne širokú ponuku letných táborov zabezpečili pre svojich členov aj voľnočasové centrá v Prešovskom (121), Banskobystrickom (116), Trenčianskom (110), Nitrianskom (103), Košickom (102), Trnavskom (97) a v Bratislavskom kraji (75).

Prímestské tábory predstavovali približne tri štvrtiny (676) a necelú pätinu tvorili stále tábory (173). Vo výrazne nižšom počte boli pre členov voľnočasových centier organizované putovné (33) a zahraničné letné tábory (24).

Sledovanie **štruktúry letných táborov** vo vzťahu k jednotlivým krajom ukázalo, že v rámci celého Slovenska boli v každom kraji výrazne preferované prímestské letné tábory. Vo všetkých krajoch boli v nižšom počte organizované stále tábory. V Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji boli častejšie zabezpečené putovné tábory než zahraničné, pričom v Prešovskom a v Košickom kraji bol zaznamenaný vyšší počet táborov konaných v zahraničí. V Bratislavskom kraji nebol evidovaný ani jeden putovný a zahraničný letný tábor, pričom v Trnavskom kraji boli realizované iba putovné tábory.

Viac než tri štvrtiny táborov bolo zrealizovaných v **štátnych CVČ** (736). Omnoho nižší počet zabezpečili pre svojich členov centrá voľného času so súkromným (117) a cirkevným (53) zriaďovateľom.

Štátne voľnočasové centrá zorganizovali najviac stálych, putovných, prímestských aj zahraničných letných táborov. Súkromné CVČ pripravili pre svojich členov vyšší počet stálych, prímestských aj zahraničných letných aktivít, pričom cirkevné voľnočasové centrá sa viac zaoberali organizáciou putovných táborov.

Porovnanie údajov za roky 2017 a 2018 ukázalo, že v tomto roku zorganizovali zamestnanci voľnočasových centier **o 4 letné tábory menej** ako vlni (2018: 906, 2017: 910). Svoju ponuku rozšírili najmä CVČ v Prešovskom (+12), Banskobystrickom (+9), Trnavskom a v Nitrianskom kraji (zhodne +7). Nižší počet letných táborov než vlni bol zaznamenaný najmä vo voľnočasových centrách so sídlom v Žilinskom (-15), Bratislavskom (-10), Košickom (-8) a v Trenčianskom kraji (-6).

Porovnanie zistení ukázalo, že v súkromných voľnočasových centrách zorganizovali o 27 táborov menej než vlni (2018: 117, 2017: 144). Štátne (+17, 2018: 736, 2017: 719) a cirkevné (+6, 2018: 53, 2017: 47) CVČ zrealizovali viac letných táborov než v roku 2017.

• **Účastníci letných táborov**

V roku 2018 sa v letných táboroch odrekreovalo 24 891 účastníkov. Tieto osoby najčastejšie uvádzali centrá voľného času v Žilinskom (4 903), Prešovskom (4 370), Banskobystrickom (3 230), Košickom (3 171), Trenčianskom (2 975), Nitrianskom (2 450) a v Trnavskom kraji (2 079). Najnižší počet účastníkov letných táborov bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji (1 713).

Až 19 718 osôb využilo ponuku **štátnych** voľnočasových centier. Omnoho nižší počet detí a mladých ľudí absolvoval letné tábory realizované v **súkromných** (2 656) a v **cirkevných** CVČ (2 517).

Výrazná väčšina absolventov letných táborov (25 163) mala **menej ako 15 rokov** a 2 916 osôb bolo **starších**. Letné tábory absolvovalo aj 164 detí a mladých ľudí pochádzajúcich zo **zahraničia**. Približne 905 osôb sa rekreovalo v táboroch, ktoré sa **konali v zahraničí** a viac než tretina (9 365) účastníkov letných táborov patrila k **členom útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** organizovaných v CVČ.

Samostatnú skupinu absolventov letných táborov tvorili deti a mladí ľudia, ktorí sa prostredníctvom CVČ zúčastnili **letného tábora konaného v zahraničí** (688).

V skupine účastníkov letných táborov mladších ako 15 rokov bolo až 18 536 členov zo **štátnych** centier voľného času. Už omnoho nižší počet detí absolvoval letné tábory realizované súkromnými (2 330) a cirkevnými CVČ (2 030).

Aj v skupine účastníkov letných táborov **starších než 15 rokov** bol zaznamenaný najvyšší počet mladých ľudí zo štátnych voľnočasových centier (957, súkromné: 265, cirkevné: 486).

Deti a mladých ľudí, ktorí **pochádzali z iných krajín**, prijali v rámci letných táborov vo výrazne vyššom počte CVČ patriace štátnemu zriaďovateľovi (225). Omnoho nižší počet zahraničných účastníkov letných táborov uvádzali centrá voľného času s cirkevným (61) a súkromným zriaďovateľom (1).

V **zahraničných letných táboroch** sa rekreovalo až 605 členov štátnych voľnočasových centier, pričom omnoho nižší počet účastníkov letných táborov konaných v zahraničí bol evidovaný v súkromných (36) a v cirkevných (47) CVČ.

Až 6 428 absolventov letných táborov v štátnych centrách voľného času predstavovali **členovia záujmových krúžkov**. V súkromných (451) a v cirkevných (519) CVČ sa do týchto letných aktivít zapojilo omnoho menej osôb, ktoré zároveň v týchto zariadeniach navštevovali aj útvary pravidelnej záujmovej činnosti.

Porovnanie počtu účastníkov letných táborov za roky 2017 (28 243) a 2018 (24 891) potvrdilo, že ich **počet sa znížil o 3 352 osôb**. Zvýšenie počtu absolventov letných táborov uvádzali centrá voľného času so sídlom v Banskobystrickom (+692), Prešovskom (+278), Nitrianskom (+102) a v Bratislavskom kraji (+12). Najvýraznejší pokles počtu účastníkov letných táborov bol evidovaný v Trenčianskom (-2 673) a v Košickom kraji (-1 436), pričom ich miernejšie zníženie uvádzali aj voľnočasové centrá so sídlom v Trnavskom (-249) a v Žilinskom kraji (-78).

Najvýraznejšie zníženie počtu účastníkov letných táborov vykazovali **štátne centrá voľného času** (-3 565), pričom ich miernejšie zníženie bolo zaznamenané v súkromných CVČ (-139). Zvýšenie počtu absolventov letných táborov uvádzali iba cirkevné voľnočasové centrá (+352).

- **Organizačné zabezpečenie letných táborov**

V roku 2018 činnosť letných táborov vo voľnočasových centrách organizačne zabezpečovalo 1 633 zamestnancov, pričom necelé tri štvrtiny z nich (1 211) mali pedagogické vzdelanie.

Najviac osôb, ktoré organizovali letné tábory, uvádzali CVČ v Žilinskom kraji (339). Nižší počet týchto zamestnancov bol zaznamenaný v Košickom (233), Prešovskom (227), Trenčianskom (222), Banskobystrickom (215), Nitrianskom (176), Trnavskom (111) a v Bratislavskom kraji (110).

Aj najvyšší počet pracovníkov s **pedagogickým vzdelaním** zaevidovali voľnočasové centrá v Žilinskom kraji (234). Nižší počet týchto osôb dohliadal na deti a mládež v letných táboroch v Košickom (204), Banskobystrickom (172), Trenčianskom (165), Prešovskom (153), Nitrianskom (125), Trnavskom (84) a v Bratislavskom kraji (74).

Najvyšší počet zamestnancov, ktorí zabezpečovali letnú táborovú činnosť, bol zistený **v štátnych** (1 381) CVČ. Omnoho nižší počet osôb, ktoré sa venovali tejto práci, bol evidovaný vo voľnočasových centrách založených súkromným (139) a cirkevným zriaďovateľom (113).

Zamestnanci s **pedagogickým vzdelaním** najčastejšie organizovali táborovú činnosť v štátnych (1 024) CVČ. V súkromných (88) a v cirkevných (99) voľnočasových centrách realizovalo tieto aktivity omnoho menej osôb, ktoré získali pedagogické vzdelanie.

• **Metodická činnosť**

V roku 2018 bolo v rámci metodickéj činnosti zrealizovaných 527 podujatí. Až 354 aktivít sa konalo priamo vo voľnočasových centrách a viac než tretina (173) metodických činností (najčastejšie išlo o prednášky) prebiehala **mimo zariadení**. Výrazná väčšina aktivít **realizovaných v CVČ** (354) mala formu **seminárov a odborných kurzov** (326) a iba 28 podujatí tvorili **konferencie a sympóziá**.

V rámci celkovej metodickéj činnosti bola viac než tretina vzdelávacích podujatí zorganizovaných v centrách voľného času so sídlom v Trenčianskom kraji (180). Nižší počet vzdelávacích podujatí bol zaznamenaný v Nitrianskom (89), Banskobystrickom (78), Prešovskom (67), Trnavskom (44), Košickom (38) a v Žilinskom kraji (25). Najmenej metodických činností uvádzali CVČ s pôsobnosťou v Bratislavskom kraji (6).

Metodická činnosť v CVČ pozostávala najmä zo **seminárov, odborných kurzov** (326) a z **konferencií a sympózií** (28). Vo všetkých krajoch mala výraznú prevahu organizácia seminárov a odborných kurzov. Táto situácia sa potvrdila najmä v Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji, kde boli uvedené iba semináre a odborné kurzy.

Až necelá polovica seminárov a odborných kurzov (326) bola zabezpečená v Trenčianskom kraji. Vo výrazne nižšej miere boli tieto podujatia evidované v Banskobystrickom, Nitrianskom, Košickom, Prešovskom, Trnavskom, Žilinskom a v Bratislavskom kraji.

Konferencie a sympóziá (28) boli najčastejšie organizované v Banskobystrickom kraji. V omnoho nižšom počte boli zaregistrované v Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Prešovskom kraji. V Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji nebola uvedená ani jedna konferencia alebo sympóziium.

Prednášky mimo svojho zariadenia (173) absolvovali najčastejšie zamestnanci voľnočasových centier v Nitrianskom, Trenčianskom, Prešovskom, Banskobystrickom, Trnavskom a v Žilinskom kraji. Najnižší počet vzdelávacích podujatí konaných mimo CVČ bol evidovaný v Košickom a v Bratislavskom kraji.

Z podrobnejšej analýzy metodickéj činnosti vyplynulo, že v Košickom, Trenčianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Bratislavskom a v Trnavskom kraji mali prevahu aktivity, ktoré boli realizované priamo v centre voľného času. V Nitrianskom kraji sa zamestnanci CVČ vo vyššom počte zúčastnili prednášok konaných mimo zariadenia než seminárov, odborných kurzov, konferencií a sympózií realizovaných v ich voľnočasovom centre. V Prešovskom kraji bol počet vzdelávacích podujatí konaných v zariadení a mimo neho približne rovnaký.

Najvyšší počet vzdelávacích aktivít bol zaregistrovaný v **štátnych voľnočasových centrách** (427). Omnoho nižší počet týchto podujatí bol zistený v CVČ so súkromným (53) a cirkevným (47) zriaďovateľom.

Najviac **metodických aktivít** realizovaných priamo **v zariadení** uvádzali štátne voľnočasové centrá (292). V súkromných (41) a v cirkevných CVČ (21) bol evidovaný omnoho

nižší počet týchto vzdelávacích podujatí. Vo všetkých troch typoch zariadení boli vo vyššom počte uvádzané semináre a odborné kurzy než konferencie a sympóziá.

Semináre a odborné kurzy najčastejšie realizovali zamestnanci v štátnych (282) voľnočasových centrách, zatiaľ čo v súkromných (25) a v cirkevných (19) CVČ bol zistený výrazne nižší počet vzdelávacích aktivít.

Konferencie a sympóziá organizovali najmä súkromné voľnočasové centrá (16), pričom v CVČ so štátnym (10) a cirkevným zriaďovateľom (2) bol evidovaný nižší počet týchto metodických aktivít.

Prednášky mimo zariadenia boli najčastejšie zabezpečované v štátnych CVČ (135). Spomenuté vzdelávacie aktivity boli v omnoho nižšom počte realizované v cirkevných (26) a v súkromných (12) voľnočasových centrách.

V štátnych a v súkromných CVČ bol zaznamenaný vyšší počet metodických podujatí realizovaných priamo v centre než mimo neho, pričom v cirkevných centrách voľného času prevládala počet vzdelávacích aktivít organizovaných mimo zariadenia.

Porovnanie metodickej činnosti v CVČ za roky 2017 (550) a 2018 (527) ukázalo, že v tomto roku bolo vo voľnočasových centrách zrealizovaných **o 23 metodických činností menej** než vlani. Vyšší počet týchto podujatí zorganizovali najmä CVČ so sídlom v Nitrianskom (+21), Banskobystrickom (+20) a v Prešovskom kraji (+9). Zníženie počtu vzdelávacích podujatí bolo zaznamenané v Trenčianskom (-35), Košickom (-21), Žilinskom (-11), Bratislavskom a v Trnavskom kraji (zhodne po -3). Z uvedených zistení vyplynulo, že nárast metodickej činnosti bol zistený najmä v Nitrianskom a v Banskobystrickom kraji, zatiaľ čo najvýraznejšie zníženie vzdelávacích aktivít bolo zaregistrované v Trenčianskom a v Košickom kraji.

Oproti zisteniam z roku 2017 klesol počet metodických činností realizovaných priamo vo voľnočasovom centre (-42), avšak stúpol počet vzdelávacích aktivít zabezpečených mimo CVČ (+19). V skupine metodických činností konaných priamo v centre sa zvýšenie týkalo organizovania konferencií a sympózií (+9), zatiaľ čo počet seminárov a odborných kurzov sa znížil (-51).

Pokles počtu metodických aktivít sa dotkol iba štátnych CVČ (-40). V súkromných (+9) a v cirkevných voľnočasových centrách (+8) počet vzdelávacích aktivít oproti zisteniam z roku 2017 mierne stúpol.

Zvýšenie počtu vzdelávacích aktivít konaných priamo **v zariadení** bolo zaznamenané najmä v súkromných CVČ (+14), zatiaľ čo štátne (-56) centrá voľného času uvádzali ich zníženie. V cirkevných CVČ sa situácia oproti zisteniam z minulého roku nezmenila.

V súkromných CVČ bol zaznamenaný nielen vyšší počet seminárov a odborných kurzov (+10), ale i konferencií a sympózií (+4). V štátnych (semináre a odborné kurzy: -59, konferencie a sympóziá: +3) a v cirkevných centrách voľného času (semináre a odborné kurzy: -2, konferencie a sympóziá: +2) bol evidovaný nižší počet seminárov a odborných kurzov, pričom sa zvýšil počet konferencií a sympózií.

V skupine metodických činností konaných **mimo zariadenia** bolo zistené zníženie v súkromných CVČ (-5), pričom iba štátne (+16) a cirkevné (+8) centrá voľného času evidovali mierny nárast týchto vzdelávacích aktivít.

• **Adresát metodickej činnosti**

Adresátom metodickej činnosti boli najmä zamestnanci voľnočasových centier (168) a učitelia a vychovávatelia (162). Vzdelávacie aktivity boli v nižšom počte určené aj pre vedúcich záujmových krúžkov (89), zamestnancov iných organizácií (57) a pre súkromné

osoby (51). Prezentované zistenia potvrdili, že najširšie spektrum metodických činností určených pre všetky kategórie adresátov bolo zorganizované v Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. Najmenej možností zúčastniť sa na vzdelávacích podujatiach mali adresáti metodických činností v Bratislavskom a v Žilinskom kraji.

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili najviac metodických podujatí určených pre zamestnancov CVČ, súkromné osoby, pracovníkov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov a pre vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti.

CVČ s cirkevným zriaďovateľom zorganizovali viac metodických aktivít určených pre súkromné osoby a pre učiteľov a vychovávateľov než voľnočasové centrá patriace súkromnému zriaďovateľovi, ktoré viac preferovali vzdelávacie podujatia venované zamestnancom centier voľného času, pracovníkom iných organizácií a vedúcim záujmových krúžkov.

Najviac metodických podujatí predstavovali **semináre a odborné kurzy** (326), ktoré absolvoval aj najvyšší počet účastníkov (4 792). Zamestnanci CVČ zorganizovali v roku 2018 výrazne viac prednášok (173, počet účastníkov: 1 476) než konferencií a sympózií (28, počet účastníkov: 769). Z časového hľadiska trvali najdlhšie semináre a odborné kurzy. Konferencie, sympóziá a prednášky si vzhľadom na ich špecifické zameranie vyžadovali výrazne kratší čas.

Semináre a odborné kurzy boli organizované predovšetkým pre učiteľov a vychovávateľov (128), zamestnancov CVČ (91), vedúcich záujmových krúžkov (53), súkromné osoby (28) a pre pracovníkov iných organizácií (26).

Konferencie a sympóziá boli určené najmä pre zamestnancov iných organizácií (9), učiteľov a vychovávateľov (7), vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (6) a pre zamestnancov CVČ (4). Najnižší počet týchto odborných aktivít bol adresovaný súkromným osobám (2).

Prednášky boli zamerané predovšetkým na vzdelávanie zamestnancov CVČ (73), pričom v nižšej miere metodicky usmerňovali aj vedúcich záujmových krúžkov (30), učiteľov a vychovávateľov (27), zamestnancov iných organizácií (22) a súkromné osoby (21).

Porovnanie zistení za roky 2017 (550) a 2018 (527, -23) potvrdilo **zníženie počtu metodických činností** určených najmä pre zamestnancov iných organizácií (-43). V malej miere klesol aj počet aktivít zameraných na vzdelávanie súkromných osôb (-3) a vedúcich záujmových krúžkov (-2). Zvýšil sa počet metodických činností určených pre zamestnancov CVČ (+25), pričom sa nezmenil počet vzdelávacích aktivít zameraných na zvýšenie odbornosti učiteľov a vychovávateľov (0).

Zvýšenie počtu viacerých vzdelávacích činností bolo zaznamenané v Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. Pokles počtu metodických aktivít určených pre väčšinu adresátov sa dotkol najmä CVČ v Žilinskom a v Košickom kraji.

V **štátnych** voľnočasových centrách stúpol iba počet aktivít zameraných na vzdelávanie zamestnancov CVČ (+25). Klesol najmä počet metodických činností určených pre zamestnancov iných organizácií (-45) a v nižšej miere sa znížil aj počet týchto podujatí zameraných na súkromné osoby, učiteľov a vychovávateľov (zhodne po -8) a na vedúcich záujmových krúžkov (-4).

V **súkromných** CVČ bola zaznamenaná najlepšia situácia, pretože v tomto type voľnočasových centier sa zvýšil počet metodických činností určených pre zamestnancov CVČ (+5), súkromné osoby (+2), zamestnancov iných organizácií (+3) a pre učiteľov

a vychovávateľov (+1). Znížil sa iba počet podujatí zameraných na zvýšenie kvalifikácie vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-2).

Vo voľnočasových centrách patriacich **cirkevnému** zriaďovateľovi bol zistený malý vzostup počtu metodických činností určených pre učiteľov a vychovávateľov (+7), vedúcich záujmových krúžkov (+4) a pre súkromné osoby (+3). Znížil sa počet vzdelávacích podujatí zameraných na zamestnancov CVČ (-5) a iných organizácií (-1).

V podsúbore metodických aktivít zameraných **zamestnancov CVČ** bolo evidované zvýšenie v štátnych a v súkromných voľnočasových centrách, zatiaľ čo CVČ patriace cirkevným zriaďovateľom uvádzali pokles počtu týchto podujatí.

V skupine metodických činností zameraných na zvýšenie odbornosti **vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** bolo zvýšenie počtu aktivít evidované vo všetkých troch typoch voľnočasových centier.

V skupine vzdelávacích podujatí určených pre **súkromné osoby a učiteľov a vychovávateľov** bol zhodne zistený pokles počtu aktivít realizovaných v štátnych voľnočasových centrách, pričom v súkromných a v cirkevných CVČ sa situácia oproti zisteniam z minulého roku zlepšila.

V podsúbore metodických aktivít zameraných **zamestnancov iných organizácií** bolo evidované zvýšenie v súkromných voľnočasových centrách, zatiaľ čo CVČ patriace štátnym a cirkevným zriaďovateľom uvádzali pokles počtu týchto podujatí.

V skupine vzdelávacích činností určených **pre vedúcich záujmových krúžkov** bolo zaregistrované zvýšenie počtu aktivít v cirkevných voľnočasových centrách, pričom v štátnych a v súkromných CVČ bol zistený ich mierny pokles.

• **Účastníci metodickéj činnosti**

Z celkového počtu 7 037 účastníkov metodických podujatí navštívilo najviac osôb semináre a odborné kurzy (4 792). Približne pätina (1 476) absolvovala prednášky a len 769 osôb sa zúčastnilo na konferenciách a sympóziách.

Viac než tretinu účastníkov metodických podujatí uvádzali voľnočasové centrá v Trenčianskom kraji (2 355). Nižší počet absolventov vzdelávacích aktivít bol evidovaný v CVČ so sídlom v Banskobystrickom (1 282), Prešovskom (1 087), Žilinskom (649), Nitrianskom (607), Trnavskom (488) a v Košickom kraji (487). V Bratislavskom kraji bolo v centrách voľného času evidovaných len 82 účastníkov metodických činností.

V Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Prešovskom a v Košickom kraji absolvoval najvyšší počet ľudí semináre a odborné kurzy. V Bratislavskom kraji bola preferovaná najmä účasť na prednáškach, zatiaľ čo v Banskobystrickom kraji bol zistený najvyšší počet účastníkov konferencií a sympózií. V Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji neabsolvoval konferencie a sympóziá nikto.

Najviac absolventov vzdelávacích aktivít uvádzali **štátne CVČ** (4 944). Omnoho nižší počet účastníkov metodických činností bol zistený vo voľnočasových centrách patriacich súkromným (1 228) a cirkevným zriaďovateľom (865).

V **štátnych CVČ** bol evidovaný najvyšší počet účastníkov, ktorí sa zapojili do seminárov, odborných kurzov a prednášok. Súkromné voľnočasové centrá uvádzali výrazne viac účastníkov konferencií a sympózií než štátne CVČ, pričom v cirkevných centrách voľného času absolvovalo tieto metodické činnosti len 5 osôb.

Z celkového počtu 7 037 účastníkov vzdelávacích podujatí patrilo najvyšší počet osôb k učiteľom a vychovávateľom (2 303). V nižšom počte absolvovali metodické podujatia zamestnanci CVČ (1 361), súkromné osoby (1 262), vedúci záujmových krúžkov (1 076) a pracovníci iných organizácií (1 035).

V **štátnych CVČ** (4 944) bol zistený najvyšší počet absolventov vzdelávacích podujatí určených pre zamestnancov voľnočasových centier (štátne: 1 125, súkromné: 211, cirkevné: 25), pracovníkov iných organizácií (štátne: 598, súkromné: 349, cirkevné: 88), učiteľov a vychovávateľov (štátne: 1 994, súkromné: 237, cirkevné: 72) a pre vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (štátne: 882, súkromné: 142, cirkevné: 52). V cirkevných centrách voľného času (628, štátne: 345, súkromné: 289) boli najčastejšie navštevované vzdelávacie podujatia určené pre súkromné osoby.

V štátnych voľnočasových zariadeniach sa do metodických činností zapojili najmä učelia a vychovávatelia. V tomto type CVČ bol zistený najvyšší počet účastníkov všetkých druhov vzdelávacích aktivít okrem podujatí určených pre súkromné osoby, kde mali prioritu cirkevné centrá voľného času. V CVČ patriacich súkromnému zriaďovateľovi bol evidovaný vyšší záujem o podujatia určené pre zamestnancov CVČ, pracovníkov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov a pre vedúcich záujmových krúžkov než v cirkevných centrách voľného času.

Semináre a odborné kurzy navštevovali najmä učelia a vychovávatelia (1 845), zamestnanci centier voľného času (864), vedúci záujmových krúžkov (859), súkromné osoby (707) a pracovníci iných organizácií (517). **Konferencie a sympóziá** absolvovali najčastejšie zamestnanci iných organizácií (325) a učelia a vychovávatelia (224). V nižšom počte sa ich zúčastnili aj pracovníci CVČ (104), súkromné osoby (100) a vedúci útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (16). **Prednášky** najviac zaujali súkromné osoby (193) a zamestnancov CVČ (393), pričom v nižšej miere ich absolvovali aj učelia a vychovávatelia (234), vedúci záujmových krúžkov (201) a zamestnanci iných organizácií (193).

Porovnanie zistení za roky 2017 (8 597) a 2018 (7 037) týkajúce sa počtu účastníkov **metodických činností** ukázalo, že tieto aktivity absolvovalo o **1 560 osôb menej** než vlani. Z podrobnejšej analýzy zistení vyplynulo, že vyšší počet účastníkov vzdelávacích aktivít uvádzali v tomto roku len voľnočasové centrá so sídlom v Nitrianskom (+166) a v Prešovskom kraji (+70). Najvýraznejšie zníženie počtu absolventov metodických činností bolo zaregistrované v Košickom kraji (-883), avšak pokles počet účastníkov týchto podujatí bol zistený aj v Trenčianskom (-385), Bratislavskom (-213), Žilinskom (-148), Trnavskom (-88) a v Banskobystrickom kraji (-79).

Komparácia údajov zároveň poukázala na výrazný pokles počtu účastníkov metodických činností v **štátnych centrách voľného času** (-2 077), zatiaľ čo v súkromných (+365) a v cirkevných CVČ bolo zistené ich navýšenie (+152).

• **Poradenská činnosť**

V roku 2018 zabezpečili zamestnanci CVČ 4 349 poradenských aktivít, pričom najviac z nich zrealizovali v Žilinskom (1 481) a v Trenčianskom kraji (1 191). Poradenstvo bolo vo výrazne nižšom počte evidované vo voľnočasových centrách so sídlom v Bratislavskom (584), Prešovskom (324), Trnavskom (293), Košickom (228) a v Banskobystrickom kraji (155). Konzultácie boli v najnižšej miere poskytované v Nitrianskom kraji (93).

Najčastejším **adresátom** poradenských aktivít boli súkromné osoby (2 616). Konzultácie si v omnoho nižšom počte vyžadovali vedúci záujmových krúžkov (700), zamestnanci CVČ (441), učitelia a vychovávatelia (405) a pracovníci iných organizácií (187).

Konzultačná činnosť bola najčastejšie realizovaná v Trenčianskom a v Trnavskom kraji. Pomerne slabé poradenské činnosti boli realizované v Nitrianskom a v Žilinskom kraji. V Bratislavskom, Žilinskom a v Prešovskom kraji neposkytlo žiadne voľnočasové centrum pomoc zamestnancom iných organizácií, pričom v Banskobystrickom kraji bolo na okraji záujmu poradenstvo určené pre zamestnancov centier voľného času.

Až 2 828 konzultácií poskytovali zamestnanci **štátnych CVČ**. Viac než tretina poradenských aktivít bola realizovaná v **súkromných voľnočasových centrách** (1 512), pričom v **cirkevných CVČ** bola konzultačná činnosť zabezpečovaná len v minimálnom počte (9).

Konzultácie určené pre všetky skupiny adresátov boli evidované iba v štátnych CVČ. Vo voľnočasových centrách patriacich súkromným zriaďovateľom bolo výraznejšie preferované poradenstvo poskytované súkromným osobám. V nižšej miere bola v týchto CVČ venovaná pozornosť aj vedúcim záujmových krúžkov, pričom tu nebola realizovaná žiadna pomoc pre zamestnancov CVČ, pracovníkov iných organizácií a pre učiteľov a vychovávateľov. Cirkevné centrá voľného času realizovali v tomto roku výhradne poradenské činnosti určené pre vedúcich záujmových krúžkov.

Porovnanie zistení za roky 2017 (4 372) a 2018 (4 349) ukázalo, že zamestnanci CVČ zabezpečili v tomto roku **o 23 poradenských činností menej** než vlani. Svoje konzultačné aktivity najviac rozšírili voľnočasové centrá pôsobiace v Prešovskom (+138), Žilinskom (+104) a v Nitrianskom kraji (+47). V malej miere bol vyšší počet poradenských aktivít zaznamenaný aj v Trenčianskom (+9) a v Trnavskom kraji (+2). Oproti tomu výrazne klesol počet konzultácií, ktoré zabezpečovali CVČ so sídlom v Banskobystrickom kraji (-234) a v nižšej miere sa znížil aj počet týchto podujatí zaznamenaných v Košickom (-48) a v Bratislavskom kraji (-41).

Komparácia údajov zároveň potvrdila, že výrazne klesol počet poradenských činností zaznamenaných v **súkromných voľnočasových centrách** (-147). Vzostup počtu poradenských aktivít bol oproti zisteniam z minulého roku zistený najmä v CVČ patriacich štátnemu (+115) a v nižšom počte aj cirkevnému zriaďovateľovi (+9).

• **Edičná činnosť**

Centrá voľného času vydali v roku 2018 spolu 1 010 metodických materiálov. Najčastejšie boli vydávané tituly prebraté od iných autorov (453) a metodické materiály (437), medzi ktoré patrili vlastné metodické materiály (430), preklady (1) a reedície (6). Okrem toho publikovali zamestnanci CVČ aj iné, bližšie neurčené tlačoviny (81) a vlastné časopisy (39).

Najviac edičnej činnosti zabezpečili zamestnanci voľnočasových centier v Trenčianskom kraji (743). Omnoho menej tlačovín bolo vydaných v Žilinskom (75), Trnavskom (55), Košickom (38), Banskobystrickom (37) a v Nitrianskom kraji (36). Najmenej publikovaných materiálov bolo evidovaných v Prešovskom (15) a v Bratislavskom kraji (11).

Publikácie, metodické a iné, bližšie nešpecifikované materiály boli najčastejšie vydávané v Trnavskom a v Trenčianskom kraji. Tvorba vlastných časopisov bola viac preferovaná v Žilinskom kraji, pričom preklady do slovenského jazyka mali prioritu v Banskobystrickom kraji. Reedície boli evidované iba v Košickom kraji. Najslabšia edičná činnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji.

Až 932 materiálov vydali **štátne CVČ**. Len 60 tlačovín pripadlo na súkromné voľnočasové centrá a najmenej, iba 18 materiálov publikovali cirkevné CVČ.

Štátne voľnočasové centrá mali prioritu takmer vo všetkých skupinách okrem prekladov reedícií, ktoré boli doménou súkromných centier voľného času. Štátne CVČ sa najčastejšie venovali vydávaniu publikácií, metodických materiálov, vlastných časopisov a iných, bližšie neurčených tlačovín. V skupine vydaných metodických materiálov mali štátne CVČ najvyššie zastúpenie v oblasti vlastných metodických materiálov. Zaujímavé je zistenie, že súkromné CVČ vydali všetkých šesť reedícií a aj jediný preklad.

Porovnanie zistení za roky 2017 (1 223) a 2018 (1 010) ukázalo, že v tomto roku bolo vo voľnočasových centrách vydaných **o 213 edičných materiálov menej** než vlani. Bol zistený pokles všetkých druhov edičnej činnosti, ktoré voľnočasové centrá vydávali okrem iných, bližšie neurčených tlačovín (+44). Výrazne kleslo publikovanie titulov (-111), vlastných časopisov (-18) a metodických materiálov (-128), ku ktorým patrili vlastné materiály (-121), preklady (-4) aj reedície (-3). Z uvedeného je zrejmé, že v roku 2018 sa znížilo najmä vydávanie vlastných metodických materiálov a publikácií, pričom bol evidovaný iba vyšší počet iných, bližšie neurčených tlačovín.

V roku 2018 bol zaznamenaný vyšší počet publikovaných materiálov iba v Žilinskom kraji (+30). Pokles edičnej činnosti bol zistený najmä v Košickom kraji (-171), pričom omnoho miernejšie zníženie počtu vydaných tlačovín bolo evidované v CVČ so sídlom v Trenčianskom (-26), Banskobystrickom (-18), Nitrianskom (-16), Trnavskom (-9), Prešovskom (-2) a v Bratislavskom kraji (-1). Prezentované zistenia potvrdili, že výraznejší nárast edičnej činnosti bol zistený iba v Trenčianskom kraji, pričom najvýraznejší pokles vydávania tlačovín bol zaznamenaný v Košickom kraji.

Najvýraznejší pokles edičnej činnosti bol zaznamenaný iba v CVČ so štátnym zriaďovateľom (-245). V súkromných (+19) a v cirkevných voľnočasových centrách (+13) bolo evidované mierne zvýšenie vydaných materiálov.

ZÁVER

Prezentované zistenia potvrdili, že viaceré centrá voľného času museli obmedziť svoju činnosť, pričom predpokladáme, že tieto zmeny úzko súvisia najmä s ich nepriaznivou finančnou situáciou. V jednotlivých krajoch SR boli zistené výraznejšie rozdiely, avšak je potrebné vidieť túto skutočnosť najmä v rámci možností daných regiónov.

V roku 2018 klesol počet CVČ len minimálne, avšak zároveň bol zaznamenaný aj mierny vzostup počtu interných a externých pedagogických zamestnancov, ktorý sa viac týkal žien, externých zamestnancov a pracovníkov štátnych voľnočasových centier. Zníženie počtu zamestnancov zasiahlo skôr mužov, interných zamestnancov a pracovníkov súkromných a cirkevných CVČ.

V malej miere stúpol aj počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti organizovaných najmä v súkromných a v cirkevných CVČ, pričom sa zvýšil počet záujmových krúžkov zabezpečených v štátnych centrách voľného času.

Nárast zaznamenali iba útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na spoločenské a prírodné vedy, kultúru a umenie a na vedu a techniku. Pokles počtu záujmových krúžkov najviac dotkol výučby cudzích jazykov, telovýchovy a športu a turistiky a branných športov.

Zároveň bol evidovaný nárast členskej základne, pričom stúpol počet členov v záujmových krúžkoch zameraných na spoločenské vedy, kultúru a umenie, telovýchovu a šport a na prírodné vedy. Zníženie členskej základne sa dotklo útvarov pravidelnej záujmovej činnosti venovaných výučbe cudzích jazykov, informatike, vede a technike a ekológii.

Pozitívne zmeny v členskej základni sa týkali najmä dievčat, detí mladších ako 15 rokov a členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v štátnych a v cirkevných CVČ. Zníženie členskej základne záujmových krúžkov sa zasiahlo chlapcov, osoby staršie ako 15 rokov a členov súkromných voľnočasových centier.

Stúpol počet príležitostných aktivít, ktoré boli realizované vo všetkých troch typoch CVČ a boli zamerané na obidve vekové skupiny. Prezentované zistenia ukázali zvýšený počet príležitostných podujatí zameraných najmä na spoločenské vedy, kultúru a umenie, iné oblasti, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a na telovýchovu a šport. Len minimálne bol navýšený počet príležitostných aktivít orientovaných na turistiku a branné športy, prírodné vedy a informatiku.

Príležitostné aktivity však absolvovalo menej osôb než vlani. Pokles počtu účastníkov sa týkal najmä chlapcov, osôb starších ako 15 rokov a členov štátnych CVČ. Aktivity, ktoré sa vo voľnočasových centrách konali len občas, absolvovalo v tomto roku viac dievčat, detí mladších ako 15 rokov a členov súkromných a cirkevných CVČ.

Zvýšil sa počet víkendových podujatí organizovaných najmä v štátnych a v cirkevných voľnočasových centrách, pričom v súkromných CVČ bolo zistené zníženie počtu týchto aktivít. Stúpol počet víkendových podujatí zameraných na oblasť kultúry a umenia a spoločenských vied, pričom ich najvýraznejšie zníženie bolo evidované pri aktivitách orientovaných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, telovýchovu a šport a na vedu a techniku.

Zároveň stúpol aj počet účastníkov víkendových podujatí. Najvýraznejší nárast bol evidovaný v Žilinskom, Prešovskom a v Košickom kraji, zatiaľ čo najhoršia situácia bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji. Nárast počtu účastníkov víkendových podujatí bol evidovaný vo všetkých troch typoch centier voľného času.

Prezentované zistenia ukázali zvýšený počet účastníkov víkendových podujatí zameraných najmä na kultúru a umenie, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, ekológiu a na turistiku a branné športy. Najviac sa znížil počet absolventov aktivít konaných cez soboty a nedele venovaných iným, bližšie neurčeným oblastiam, vede a technike a spoločenským vedám.

V tomto roku bol zrealizovaný mierne nižší počet letných táborov, pričom ich zníženie bolo evidované len v súkromných centrách voľného času. CVČ založené štátnym a cirkevným zriaďovateľom zorganizovali viac letných táborov než vlani.

Klesal aj počet účastníkov letných táborov, pričom ich zníženie bolo registrované v štátnych a v súkromných CVČ. Zvýšenie počtu absolventov týchto letných aktivít uvádzali iba cirkevné voľnočasové centrá.

Zamestnanci CVČ zabezpečili v tomto roku menej metodických činností, pričom sa znížil najmä počet vzdelávacích aktivít určených pre zamestnancov iných organizácií, súkromné osoby a pre vedúcich záujmových krúžkov. Zvýšil sa počet vzdelávacích aktivít venujúcich sa zamestnancom CVČ, pričom počet podujatí zameraných na zvýšenie odbornosti učiteľov a vychovávateľov sa nezmenil.

Zvýšenie počtu viacerých vzdelávacích činností bolo zaznamenané v Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. Pokles počtu metodických aktivít určených pre väčšinu adresátov sa dotkol najmä CVČ v Žilinskom a v Košickom kraji.

Metodické činnosti absolvovalo menej osôb menej než vlani. Vyšší počet účastníkov vzdelávacích aktivít uvádzali v tomto roku len voľnočasové centrá so sídlom v Nitrianskom a v Prešovskom kraji, pričom najvýraznejšie zníženie počtu absolventov metodických činností bolo zaregistrované v Košickom kraji.

Zároveň výrazne klesol počet účastníkov vzdelávacích aktivít realizovaných v štátnych centrách voľného času, zatiaľ čo v súkromných a v cirkevných CVČ bolo zistené ich navýšenie.

Klesla poradenská činnosť a to najmä v súkromných voľnočasových centrách. Vzostup počtu poradenských aktivít bol oproti zisteniam z minulého roku zistený najmä v CVČ patriacich štátnemu a v nižšom počte aj cirkevnému zriaďovateľovi. Zistené údaje potvrdili výraznejší nárast počtu poradenských aktivít v centrách voľného času v Prešovskom a v Žilinskom kraji, pričom ich zníženie najviac zasiahlo CVČ v Banskobystrickom kraji.

Znížila sa aj edičná činnosť, pričom bol zistený pokles všetkých druhov publikácií, ktoré voľnočasové centrá vydávali okrem iných, bližšie neurčených tlačovín. Výrazne sa znížilo publikovanie titulov, vlastných časopisov a metodických materiálov, ku ktorým patrilo aj pokles vydávania vlastných materiálov, prekladov a reedícií.

Výraznejší nárast edičnej činnosti bol zistený iba v Trenčianskom kraji, pričom najvýraznejší pokles publikovania tlačovín bol zaznamenaný v Košickom kraji.

Najvýraznejší pokles edičnej činnosti bol zaznamenaný v štátnych CVČ. V súkromných a v cirkevných voľnočasových centrách bolo evidované mierne zvýšenie publikovaných materiálov.

Z uvedeného je zrejmé, že súčasná situácia sa v mnohých centrách voľného času zlepšila. Pozitívne je hodnotený vyšší počet pedagogických zamestnancov, ako aj stúpajúci počet záujmových krúžkov a nárast ich členskej základne. Výrazne sa zvýšil počet príležitostných podujatí, ktoré však absolvovalo omnoho menej osôb než vlani. Stúpol aj počet víkendových aktivít, do ktorých sa zapojil vyšší počet osôb než v minulom roku. Negatívne je hodnotené najmä zníženie počtu letných táborov, v ktorých sa odrekreovalo výrazne menej detí než vlani, nižší počet metodických činností, ktoré absolvovalo menej účastníkov, znížený počet poradenských aktivít a pokles edičnej činnosti.

Z uvedených zistení je zrejmé, že v súčasnosti je potrebné venovať centrách voľného času väčšiu pozornosť než doteraz a snažiť sa zlepšiť ich situáciu tak, aby mohli vo všetkých regiónoch Slovenska i naďalej poskytovať deťom a mládeži plne kvalifikované, hodnotné, zmysluplné a finančne prístupné voľnočasové aktivity.